

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Освітній компонент нормативний

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Управління в сфері охорони здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1

Затверджено на засіданні
кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Протокол № 14 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Огнєв В.А.

Схвалено методичною комісією ХНМУ
з проблем громадського здоров'я

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Огнєв В.А.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Огнєв Віктор Андрійович – завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор медичних наук, професор;

Суворов Валентин Павлович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління;

Черняк Михайло Євгенович – асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор філософії з публічного управління та адміністрування;

Чухно Інна Анатоліївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук з державного управління, доцент.

Телефон: (057) 707-73-20, (050) 162-73-50, (095) 539-75-44

E-mail: mel_doc@ukr.net, iach@i.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: публічне управління розвитку суспільних процесів, національної економіки та окремих її галузей (сфер діяльності), передусім, сфери охорони здоров'я.
<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Методологія наукових досліджень» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) та освітньо-професійної програми «Управління в сфері охорони здоров'я» (далі – ОПП) як складову методологічного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація). Подальший розвиток вітчизняної сфери охорони здоров'я має передбачати належне наукове обґрунтування, до якого мають долучитись не лише знані вчені, а й молоді науковці, серед яких чільне місце має відводитись здобувачам вищої освіти. Для упорядкування такої діяльності їх необхідно озброїти відповідним методологічним інструментарієм, а тому у нагоді стане освітній компонент «Методологія наукових досліджень», яка має міждисциплінарний характер.

Предметом вивчення освітнього компонента є методологія наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Методологія наукових досліджень» прямо та/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами публічного-управлінського, економічного й медичного профілю.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Методологія наукових досліджень» передбачає попереднє опанування таких освітніх компонентів: «Публічна політика та врядування», «Технології прийняття управлінських рішень», «Інституціональне забезпечення публічного управління», «Правові засади публічного управління» та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Методологія наукових досліджень» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і для підготовки до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками методології наукових досліджень.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- навчитись обирати формат, спрямованість і проблематику наукового дослідження, конкретизувати основні положення його проведення;
- формувати науковий колектив, належне його ресурсне забезпечення;
- обрати метод дослідження й формулювати основні положення структурно-логічної схеми наукового дослідження;
- опрацьовувати наукові публікації, нормативно-правові акти й інші джерела за проблематикою наукового дослідження;

- проводити збір, обробку та аналіз статистичної інформації про стан об'єкта дослідження;
- навчитись виявляти очевидні зв'язки між фактами, а також закономірності, якими характеризуються досліджувані явища;
- виокремлювати результати дослідження, які мають ознаки наукової новизни;
- навчитись узагальнювати напрацювання провідних науковців і результатів власних досліджень, спрямованих на вдосконалення досліджуваної наукової проблеми;
- навчитись аналізувати та оцінювати результати наукових досліджень;
- оформляти результати наукового дослідження;
- оприлюднювати результати наукового дослідження.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей**:

інтегральні: здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички задля розв'язання складних задач під час професійної діяльності у системі публічного управління та адміністрування (у т.ч. у сфері охорони здоров'я), а також в освітньому процесі;

загальні:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові, предметні):

СК 9 Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

РН 12 Планувати й здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір і використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):** відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань:	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	28 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки: 1-й

	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Семестр 1-й
		Лекції 2 год.
Розподіл годин: аудиторні – 10 , самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Практичні, семінарські 8 год.
	ОПП «Управління в сфері охорони здоров'я»	Самостійна робота 80 год.
		Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Методологія наукового дослідження	2	Проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, презентація
Всього лекційних годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Узагальнення теоретичних основ за проблематикою наукового дослідження	2	Моделювання процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Аналіз об'єкта наукового дослідження	2		
3	Розробка концептуальних підходів до вдосконалення досліджуваної наукової проблеми	2		
4	Оприлюднення результатів наукового дослідження	2		
Всього годин практичних занять		8		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Методологія наукового дослідження	10	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й практичні завдання	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних (групових) ситуаційних і практичних завдань
2	Ресурсне та методичне забезпечення наукового дослідження	10		
3	Узагальнення теоретичних основ за проблематикою наукового дослідження	20		
4	Аналіз об'єкта наукового дослідження	10		
5	Розробка концептуальних підходів до вдосконалення досліджуваної наукової проблеми	10		
6	Оформлення результатів наукового дослідження	10		

7	Оприлюднення результатів наукового дослідження	10		
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІНДЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1). Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135

4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132
4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126
4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121
4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка **F_x**, якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2 Питання до заліку:

1. Аналіз та оцінка результатів наукових досліджень.
2. Анкетування респондентів; збір, ревізія та сортування опитувальників; первинна обробка та аналіз отриманих результатів.
3. Вибір методу дослідження.
4. Вибір наукових видань і комунікативних заходів.
5. Вибір об'єкта експерименту.
6. Вибір статистичних показників за тематикою дослідження.
7. Вибір формату, спрямованості та проблематики наукового дослідження.
8. Визначення змістовних, аксіологічних і генетичних зв'язків проблеми з іншими, які були вирішені раніше або вирішуються одночасно з даною проблемою, а також з'ясування зв'язків з питаннями, раніше яких стане можливим у результаті вирішення цієї проблеми.
9. Виокремлення результатів дослідження, які мають ознаки наукової новизни.
10. Виокремлення результатів дослідження, які мають ознаки наукової новизни.
11. Виявлення очевидних зв'язків між фактами, й закономірності, якими характеризуються досліджувані явища.
12. Впровадження результатів таких досліджень.
13. Збір, обробка та аналіз статистичної інформації про стан об'єкта дослідження.
14. Конкретизація положень програми наукового дослідження.
15. Опис об'єкта експериментального дослідження.
16. Опрацювання наукових публікацій, нормативно-правових актів й інших джерел за проблематикою наукового дослідження.

17. Організаційні, творчі та технічні заходи, спрямовані на покращення якості змістовного наповнення наукового продукту.
18. Основні вимоги до підготовки наукових публікацій.
19. Перевірка відповідності змісту окремих структурних підрозділів наукового продукту.
20. Порівняння проблеми з іншими не вирішеними питаннями, з урахуванням їхньої важливості для потреб практики й розвитку науки.
21. Пошук аргументів на користь необхідності рішення даної проблеми, наукової або практичної цінності очікуваних результатів.
22. Правила літературного та графічного його оформлення.
23. Правила оформлення презентацій за результатами проведення наукових досліджень.
24. Проведення експериментів, спостережень, обстежень.
25. Розробка стандартизованих опитувальників.
26. Систематизація проблем у досліджуваній царині.
27. Узагальнення напрацювань провідних науковців і результатів власних досліджень, спрямованих на вдосконалення досліджуваної наукової проблеми.
28. Формалізація етапів наукового дослідження.
29. Формування наукового колективу, належне його ресурсне забезпечення.
30. Формулювання основних положень структурно-логічної схеми наукового дослідження.

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Методологія наукового дослідження. Вибір формату, спрямованості та проблематики наукового дослідження. Формалізація його етапів. Конкретизація положень програми наукового дослідження.

Тема 2 Ресурсне та методичне забезпечення наукового дослідження. Формування наукового колективу, належне його ресурсне забезпечення. Вибір методу дослідження. Розробка стандартизованих опитувальників. Вибір об'єкта експерименту. Вибір статистичних показників за тематикою дослідження. Формулювання основних положень структурно-логічної схеми наукового дослідження.

Тема 3 Узагальнення теоретичних основ за проблематикою наукового дослідження. Опрацювання наукових публікацій, нормативно-правових актів й інших джерел за проблематикою наукового дослідження. Організаційні, творчі та технічні заходи, спрямовані на покращення якості змістовного наповнення наукового продукту. Визначення змістовних, аксіологічних і генетичних зв'язків проблеми з іншими, які були вирішені раніше або вирішуються одночасно з даною проблемою, а також з'ясування зв'язків з питаннями, раніше яких стане можливим у результаті вирішення цієї проблеми. Порівняння проблеми з іншими не вирішеними питаннями, з урахуванням їхньої важливості для потреб практики й розвитку науки, пошук аргументів на користь необхідності рішення даної проблеми, наукової або практичної цінності очікуваних результатів.

Тема 4 Аналіз об'єкта наукового дослідження. Збір, обробка та аналіз статистичної інформації про стан об'єкта дослідження. Проведення експериментів, спостережень, обстежень. Опис об'єкта експериментального дослідження. Анкетування респондентів; збір, ревізія та сортування опитувальників; первинна обробка та аналіз отриманих результатів. Виявлення очевидних зв'язків між фактами, й закономірності, якими характеризуються досліджувані явища. Систематизація проблем у досліджуваній царині. Виокремлення результатів дослідження, які мають ознаки наукової новизни.

Тема 5 Розробка концептуальних підходів до вдосконалення досліджуваної наукової проблеми. Узагальнення напрацювань провідних науковців і результатів власних досліджень, спрямованих на вдосконалення досліджуваної наукової проблеми. Виокремлення результатів дослідження, які мають ознаки наукової новизни.

Тема 6 Оформлення результатів наукового дослідження. Аналіз та оцінка результатів наукових досліджень. Перевірка відповідності змісту окремих структурних підрозділів наукового продукту. Правила літературного та графічного його оформлення. Перевірка документа на наявність текстових запозичень.

Тема 7 Оприлюднення результатів наукового дослідження. Вибір наукових видань і комунікативних заходів. Основні вимоги до підготовки наукових публікацій. Правила оформлення презентацій за результатами проведення наукових досліджень. Впровадження результатів таких досліджень.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;

– список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента і приймає залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього

компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
3. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. 236 с.
4. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2018. 352 с.

5. Мельниченко О.А. Методологія наукових досліджень: конспект лекцій. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. 36 с.
6. Методологія наукових досліджень з публічного управління: навчальний посібник / уклад. Т.В. Сич. Харків: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2018. 164 с.
7. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.
8. Hannah Snyder. Literature review as a research methodology: An overview and guidelines, Author links open overlay panel. 2019.
9. Introducing Research Methodology: A Beginner's Guide to Doing a Research Project, Uwe Flick, 2015.
10. Lakatos Imre. The methodology of scientific research programmes. Philosophical Papers Volume Edited by John Worrall and Gregory Currie. Cambridge university press, 2020. 256 p.
11. Lukáš Bielik. Methodology of science an introduction: comenius university in bratislava. 2019. 227 p.
12. Peter K. Dunn. Scientific Research and Methodology. 2021. URL: <https://bookdown.org/pkaldunn/Book/>
13. Sandra van Thiel. Research Methods in Public Administration and Public Management: An Introduction. 2nd Edition. 2022. 204 p.
14. The Scientific Method and Psychology Research. URL: <https://www.verywellmind.com/steps-of-the-scientific-method-2795782>
15. Vinayak Bairagi, Mousami V. Munot. Research Methodology: A Practical and Scientific Approach. 2019. URL: <https://www.routledge.com/Research-Methodology-A-Practical-and-Scientific-Approach/Bairagi-Munot/p/book/9780815385615>

Допоміжна

1. 120 слів-маркерів, які перетворюють ваш текст в науковий. URL: <http://sergii-terepyshchyi.net/120-sliv-markeriv-yaki-pere...>
2. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. URL: <https://courses.prometheus.org.ua/courses/>
3. Бруханський Р.Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 174 с.
4. Домбровська С.М. Технологія захисту дисертацій. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 190 с.
5. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.
6. Методологія наукових досліджень: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» ОПП «Управління в сфері охорони здоров'я». 2-ге вид., перероб. / Укл. В.А. Огнев, О.А. Мельниченко, І.А. Чухно. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. 16 с.
7. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. Київ: КПІ, 2021. 58 с.

8. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: навчальний посібник. Херсон: Олді+, 2021. 80 с.

9. Ceyda Özhan Çaparlar, Aslı Dönmez. What is Scientific Research and How Can it be Done? *Turk J Anaesthesiol Reanim.* 2016 Aug. Vol. 44(4). P. 212–218.

10. Ørngreen Rikke, Levinsen Karin. Workshops as a Research Methodology. *Electronic Journal of e-Learning.* 2017. V. 15. № 1. P. 70–81.

11. Dźwigoł Henryk. Scientific research methodology in management sciences. *Zeszyty naukowe politechniki śląskiej. (Seria: Organizacja i zarządzanie).* 2018. Vol. 118. P. 117–135.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Держана служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua

2. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

4. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>

5. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)